

→ Hjælp til selvhjælp på www.energiguident.dk

På [energiguident.dk](http://www.energiguident.dk) kan du finde flere gode råd om besparelser inden for el, vand, varme og gas. Rådene er tilpasset, så de er enkle og lette at igangsætte. På [energiguident.dk](http://www.energiguident.dk) kan du oprette din egen private side, hvor du løbende kan

registrere dit energiforbrug og sammenligne dette med relevante nøgletal. På denne måde kan du tjekke, om du bruger mere eller mindre energi i forhold til gennemsnittet.

→ Og hjælp fra din energirådgiver hos dit lokale elselskab

Har du brug for personlig rådgivning, kan du kontakte en energirådgiver. Elselskaberne råder over ca. 200 energirådgivere, der alle står klar til at bistå

med gode råd og konkret vejledning. Kontakt dit lokale elselskab, eller find det på www.energiguident.dk.

→ Læs mere på

www.energiguident.dk
– eller kontakt
din lokale energirådgiver

Energiråd til idrætshaller

Læs, hvordan du tjener penge ved at spare på energien



→ Information til idrætshaller

→ Spar på energien – og få bedre indeklima

Idrætshallers energiforbrug afhænger af, hvor meget tid de benyttes, og af bygningernes alder og opbygning. Størstedelen af elforbruget går typisk til belysning og ventilation.

For at alle lokalernes brugere kan få den bedste oplevelse, er det nødvendigt at have lys-, ventilations- og varmeanlæg, der kan tilpasses efter behov. En behovstilpasning vil give en god belysning og et godt indeklima – samt forlænge levetiden på anlæggene.

→ Få overblik over forbruget

Ved jævnlig aflæsning af idrætshallens energimålere kan du få overblik over, hvor stort forbruget er. Alene synliggørelse af forbruget vil erfaringsmæssigt resultere i besparelser på 5-10%.

Det er en god ide at udpege en medarbejder, som har ansvaret for at følge og justere ventilationsanlægget efter behov. Herved sikres, at effektiviteten er optimal og unødigt energiforbrug og unødige omkostninger undgås.

Vær også opmærksom på:

- Sluk lyset, når der ikke er behov for det.
- Styr ventilationsanlægget efter aktivitetsniveauet.
- Installér fugtsensorer i baderum.
- Isolér varmerør og ventiler.

På siden overfor er der en række spare råd. Følger du dem, kan der opnås endnu større besparelser.

Generelt om energibesparelser

For at opnå energibesparelser er det en god ide at arbejde målrettet og systematisk med energiforbruget: Du bør finde ud af, hvad du bruger energien på i dag, og herefter lave en plan for, hvad du vil gøre for at spare. På denne måde bliver det usynlige energiforbrug synligt. Du kan lade dig inspirere af følgende faser:

Kortlægning og registrering

Hvad bruges der energi på, og hvor meget bruges der?

Identifikation af forbedringsmuligheder

Hvad kan du og dine kollegaer gøre for at nedsætte energiforbruget?

Handlingsplan

Hvad er dit mål for energiforbruget, og hvad har du valgt at gøre?

Evaluering

Efter et stykke tid – typisk 3-6 måneder – følger du op på din plan. Gik det, som det skulle? Hvad har du sparet?

→ Spareråd til idrætshaller



Variér belysningen efter behov

Sluk lyset, når der ikke er behov for det. Installér bevægelsesfølere – særligt i rum, der ofte er ubenyttede (fx omklædningsrum og redskabsrum). Tilpas lysniveauet ved at benytte armaturer med HF-forkobling. Du kan også etablere belysningsanlægget, så lyset kan tændes i trin, fx i hvert tredje, hvert andet eller hvert eneste armatur. Undersøg muligheden for at tilslutte lystændingen et CTS-anlæg.



Anvend energibesparende lyskilder

Benyt fortrinsvis lysstofrør, kompaktør og lavenergipærer. Glødepærer bør kun benyttes, hvor lyset brænder i kort tid ad gangen. Halogenpærer bør kun benyttes til spotbelysning. Til lysstofrør bør anvendes elektroniske forkoblinger (HF-forkoblinger) – så kan der spares 17-20% af elforbruget, og lysstofrørens levetid forlænges.



Sørg for løbende kontrol af automatik og korrekt indstilling af urstyringen

Ved regelmæssig kontrol af styringen på ventilationsanlægget undgår du et unødigt energiforbrug. Kontrollér, at styringen står på automatik, at indstillingerne er korrekte m.m. Ved installation af nyt anlæg kan det overvejes at etablere en CO₂-sensor, der styrer ventilationsanlægget efter antal personer og aktivitetsniveau.



Installér fugtsensorer i baderum

Udsugningen i baderum kan med fordel styres af fugtsensorer, som sikrer, at udsugningen kun kører, når der er behov for at fjerne fugtig luft. Ud over både el- og varmebesparelser kan dette give mulighed for at øge lokalernes levetid.



Hold ventilationsanlægget rent

Snavsede udsugnings- og indblæsningsriste nedsætter luftmængden i anlægget. Rengør udsugningsristene fx hvert halve år eller oftere, hvis de er snavsede.



Isolér rør og ventiler

Isolering af varmerør og ventiler er vigtigt for at reducere varmetabet. Rør kan nemt isoleres ved hjælp af rørskåle, mens ventiler kan isoleres med specielle skåle eller isoleringspuder. Dette er ofte tjent ind på mindre end et år.



Overvej varmtvandssystemets størrelse

Har anlægget store og gamle varmtvandsbeholdere, bør du overveje, om der er behov for dette. Ved at reducere antallet af beholdere reduceres varmetabet, og også evt. bakterieproblemer.



Reducér vandforbrug i badeinstallationer

Sparebrusehoved eller vandregulator på bruseslangen sparer ca. 50% vand plus energi til opvarmning. Overvej at montere tidsindstillelige trykknapper, så bruserne kun løber i 2 minutter ad gangen. Det gør det nemmere at undgå vandspild.